



REGERINGEN

Miljö- och energidepartementet

Regeringsbeslut

I:9

2016-05-04

NACKA TINGSRÄTT

M2015/00751/Me

Ink 2016-05-16

Östhammars kommun

Akt. N 2016-14

Box 66

Aktb. INKOM. 2016.05.16...

742 21 Östhammar

MÅLNR: M 7062-14
AKTBIL: 47

Fråga om förbehåll om tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. miljöbalken av utbyggnad av anläggning för slutförvaring av kortlivat låg- och medelaktivt avfall i Forsmark, Östhammars kommun

Regeringens beslut

Regeringen beslutar med stöd av 17 kap. 3 § miljöbalken att tillåtligheten av den planerade utbyggnaden av anläggning för slutförvaring av kortlivat låg- och medelaktivt avfall i Östhammars kommun ska prövas av regeringen enligt 17 kap. miljöbalken.

Ärendet

Östhammars kommun har i skrivelse hemställt att regeringen ska pröva tillåtligheten enligt 17 kap. 1 § miljöbalken av Svensk Kärnbränslehantering AB:s (SKB) planerade utbyggnad av bolagets anläggning för slutförvaring av kortlivat låg- och medelaktivt avfall (SFR), för vilken SKB sökt tillstånd till hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. För det fall regeringen gör bedömningen att verksamheten inte omfattas av obligatorisk tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. 1 § miljöbalken föreslår kommunen att regeringen förbehåller sig prövningen av verksamheten enligt 17 kap. 3 § miljöbalken.

Östhammars kommun har i skrivelsen bl.a. anfört följande. SFR ägs och bedrivs av SKB. Verksamheten har pågått sedan år 1988 och rymmer kortlivat låg- och medelaktivt driftavfall från kärnkraftverken men även avfall från svensk forskning, sjukvård och industri. SKB har ansökt om utbyggnad för att i första hand rymma rivningsavfall från Sveriges kärntekniska anläggningar. Befintlig verksamhet omfattar slutförvaring av ca 63 000 m³ då resterande tillstånd har förfallit i enlighet med villkor i gällande tillstånd. Bolaget ansöker om slutförvaring av 171 000 m³ avfall, vilket innebär en utökning av slutförvaringsvolymen med 108 000 m³ och nio reaktortankar. Vidare omfattar ansökan mellanlagring av långlivat låg- och medelaktivt avfall, vilket inte omfattas av gällande tillstånd.

Det är kommunens uppfattning att den verksamhet som omfattas av SKB:s ansökan utgör ny verksamhet och därför ska tillåtlighetsprövas enligt 17 kap. 1 § miljöbalken. Som stöd har kommunen bl.a. hänvisat till utformningen av tillståndsbeslutet från 1983, förarbetena till miljöbalken och storleken på utbyggnaden. Den ansökta verksamheten överskrider den befintliga anläggningens kapacitet med nästan 200 procent och omfattar tre gånger dagens verksamhet. Bolaget önskar vidare deponera rivningsavfall vilket tidigare inte varit aktuellt samt mellanlagra långlivat avfall vilket är en helt ny typ av verksamhet än den som bedrivs i dag.

För det fall regeringen inte anser att verksamheten utgör ny verksamhet enligt 17 kap. 1 § miljöbalken anser kommunen att skäl finns att pröva verksamheten enligt 17 kap. 3 § miljöbalken. Det är uppenbart att verksamheten kan antas bli av betydande omfattning och vara av ingripande slag. De omständigheter som har anförts som skäl för att betrakta verksamheten som en ny verksamhet är också omständigheter som talar för att verksamheten är av sådan art att regeringen får tillåtlighetspröva den med stöd av 17 kap. 3 § miljöbalken.

SKB har i yttrande till regeringen anförts följande. Bolaget är angeläget om att ansökan prövas på ett ändamålsenligt sätt. Om ansökan om att få bygga ut SFR bedöms uppfylla kraven enligt miljöbalken och kärntekniklagen är det angeläget att utbyggnaden av SFR kan komma igång så snart som möjligt. En förutsättning för att kunna riva de svenska kärnkraftverken är att slutförvarsvolym finns för att ta emot rivningsavfall. Också kärnkraftverken i drift är i behov av utökad slutförvarsvolym då bergssalen för lågaktivt avfall i befintlig SFR inte längre kommer ha kapacitet att ta emot driftavfall. SKB har inget att erinra mot Östhammars kommuns önskemål om en tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. miljöbalken av utbyggnaden av SFR.

Östhammars kommun har i yttrande vidhållit vad som tidigare anförts samt därutöver tillagt att kommunen, liksom SKB, är angelägen om att prövningen sker på ett ändamålsenligt sätt, och anser inte att en tillåtlighetsprövning behöver innebära en obefogad fördröjning av beslut och igångsättande av utbyggnaden.

Skälen för regeringens beslut

Enligt 17 kap. 1 § gäller obligatorisk tillåtlighetsprövning för vissa nya kärntekniska verksamheter. Regeringen får även enligt 17 kap. 3 § miljöbalken under vissa förutsättningar förbehålla sig att pröva tillåtligheten av en verksamhet. Tillåtligheten får bl.a. prövas om verksamheten, i beaktande av de intressen som miljöbalken enligt 1 kap. 1 § ska främja, kan antas få betydande omfattning eller bli av ingripande slag.

Den planerade utbyggnaden av slutförvaret riskerar att negativt påverka människors hälsa och miljön. Av handlingarna i ärendet framgår att slutförvaret byggs ut med sex nya bergssalar cirka 120 meter under havs-

botten och att en ny tunnel för transport av reaktortankar anläggs ner till förvaret. Tillstånd söks för att slutförvara maximalt 171 000 m³ låg- och medelaktivt avfall samt nio reaktortankar av kokvattentyp, allt avfall härörande från kärnteknisk verksamhet och annan verksamhet med strålning i Sverige. Tillstånd söks även för att mellanlagra visst låg- och medelaktivt avfall i avvaktan på borttransport för slutförvaring på annan plats. Enligt regeringens bedömning är det i detta ärende motiverat att i ett tidigt skede klarlägga förutsättningarna för den fortsatta prövningen. Mot denna bakgrund finner regeringen att den planerade utbyggnaden av anläggningen kan antas få sådan betydande omfattning och bli av sådant ingripande slag som avses i 17 kap. 3 § miljöbalken. Regeringen finner att tillåtligheten av den planerade utbyggnaden i detta fall bör prövas av regeringen enligt 17 kap. 3 § miljöbalken.

På regeringens vägnar



Åsa Romson



Karin Sparrman

Kopia till

Försvarsdepartementet

Socialdepartementet

Finansdepartementet

Näringsdepartementet

Kulturdepartementet

Naturvårdsverket

✓ Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt

Svensk Kärnbränslehantering AB, Box 250, 101 24 Stockholm